

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Cezse)-utca 6.

Gazdasági kérdésekben nincs ellentét a kormány és az ellenzék között

Fontos tanácskozások a kulisszák mögött. — Maniu interpellációja nehéz helyzetbe hozta az igazságügyminisztert.

— Bukaresti tud. távirata —

A kamara hétfői ülésén tudvalevően Vintila Bratianu miniszterelnök beszélt a költségvetés mellett. A miniszterelnöknek kétségtelenül nagy szónoki sikere volt. Mint az Adeverul írja, ügyes taktikát választott Bratianu: Nem felelt azokra a támadásokra, amiket ellene intéztek, hanem megelégedett azzal, hogy hivatkozzék a pénzügyi téren mostanáig elért sikereire.

Ezek között a sikerek között a legjelentősebb a lej árfolyamának tényleges megszilárdítása, amelyet függetlenül az e tekintetben még csak nemrég is nyilvánított véleményeitől, Vintila Bratianu úgy tekint, mint a

kiegyensúlyozott költségvetésnek, a külföldi adósságok fizetésének és a kedvező kereskedelmi mérlegnek következményét.

Ez a három eredmény pedig, — így véli legalább Vintila Bratianu — az ő erélyességét bizonyítja.

De Vintila Bratianu sem talál választ arra az ellenvetésre, amit előtte tesznek, hogy tudniillik,

mihelyst meggyőződött arról, hogy az ellenzék politikája jó, meg kell hogy engedje annak az ellenzéknek, hogy politikáját gyakorlatilag is alkalmazza.

Ilyen és hasonló meggondolások után politikai körök nagy jelentőséget tulajdonítanak ama intim megbeszélésnek, amelyet Maniu Gyula hétfőn este Vintila Bratianu beszédének elhangzása után a pártvezetőséggel folytatott. Nem kevésbé fontos ténykörülmeny az is, hogy kedden reggel Maniu Gyula Mária özvegy királyné kihallgatáson fogadta. Kedden délután viszont Vaida-Voevod Sándor tett magánlátogatást Miron pátriárka-régensnél. Ennek a látogatásnak nem volt audienciájellege, mert a régens-tanács hivatalos audienciákat csakis en bloc engedélyez.

Maniu Gyula energikusan megcáfolta azt a hírt, hogy Vintila Bratianuval politikai megegyezésről tárgyalt.

A bukaresti sajtó úgy sejt, hogy a két államférfi megbeszélésének célja a következő volt: Maniu Gyula előre be akarta jelenteni Bratianunak azt az interpellációt, amelyet kedden tényleg el is mondott a mármarosai erdők ügyében. Ez az interpelláció — legalább is a bukaresti sajtó véleménye szerint —

rendkívül nehéz helyzetbe hozza az igazságügyminisztert.

Ugyanis nem mindennapi dolog történt tegnap a kamarában: egy nagy politikai párt vezére interpellálta a kormányt egy ténykérdésben, Maniu Gyula interpellációt intézett Argetoianu földművelésügyi és Stelian Popescu igazságügyi miniszterhez a mármarosai erdők ügyében. Rendszerint politikai pártvezér csakis általános politikai jellegű interpellációt szokott előterjeszteni.

Ujabb részletek a nádasai vasúti balesetről

Tegnap délután már a legkalandosabb hírek terjedtek el a városban egy súlyos vasúti szerencsétlenségről, sok halottról és számos súlyosabb sebesültről beszéltek. Ma reggelre már tisztázódott a helyzet és szerencsére kiderült, hogy csak két súlyos és öt könnyű sebesültről van szó.

A nagyváradai gyorsvonat éjjel 11 órakor indult el a pályaudvarról kevés számú utassal. Kolozsvár közelében, Szucság állomáson a 2302-es számú tehervonat beleszaladt a gyorsvonat mozdonyába. — Megelőzőleg a gyorsvonatot már egy ízben nyílt pályán meg kellett állítani, mert a mozdony apróbb hibát szenvedett. Körülbelül 10 percig vesztegelt a nyílt pályán a vonat és eközben történt, hogy a

nádasai állomáson a tisztviselő utnak indította a tehervonatot anélkül, hogy a gyorsvonat beérkezését is megvárta volna.

Az utasok éppen a megállás okáról kérdezősködtek a kálauzoktól, amikor hirtelen hatalmas recsegés és rohogás roptatta meg a gyorsvonat minden kocsiját és borzalmas jajkiáltások hallatszottak az éjszakában. Óriási pánik tört ki, az utasok az ablakokon keresztül akartak kiugrani.

A legsúlyosabb sebesült Lévai Béla dr nagyváradai ügyvéd és Flanzel Ferencné csehszlovákiai falkenauai lakos volt. A többi sebesültek: Herskovits János ko-

lozsvári kereskedő, Herskovits József bukaresti utazó, Balkischer Mór bukaresti cégvezető, Pethő Sándorné szatmári lakos. A postások közül sebesült Kaba Vasilie postás volt. A pálya csak ma reggelre lett kész. Ennek tulajdonítható az, hogy a Kolozsvár felől jövő vonatok még ma délelőtt is késnek.

Lévai Béla dr könnyebben sebesült

A nádasai baleset áldozatai közül Nagyvárad-szerte leginkább aggódtak Lévai Béla dr-ért. A közbecsülésben és mindenki igaz szeretetének örvendő ügyvéd, — akiknek önzetlen emberbaráti tevékenységét évtizedek óta hódoló elismeréssel veszik tudomásul — az első hírek szerint súlyosan se-

besült és a kolozsvári klinikán fekszik. Tegnap este azonban az a megnyugtató távirat érkezett Lévai Bélától irodavezetőjéhez, hogy **folytatja útját Marosvásárhelyre,**

amely tulajdonképeni célja volt utazásának. Ma délelőtt újabb megnyugtató táviratot küldött Lévai Béla dr, immár Marosvásárhelyről. Másrészt hazaérkezett Kolozsvárról Lenkey Árpád dr, — aki Lévai Béla dr-al együtt utazott. Lenkey dr elmondotta, hogy **Lévai Bélát a vonatfülké összeszeltől ablakának üvegcserepei sebeztek meg, szeme fölött felvágták homlokából.**

A kolozsvári klinikán bevarrták a sebet és Lévai dr teljesen jó közérzettel utazott tovább Marosvásárhelyre.

Egy diákot ítéltek el eddig a váradi zavargásokért

A nagyváradai diákzavargások ügyében a bukaresti hadbírósg tegnap ítélkezett a vádlott diákok felett. A tárgyalás iránt óriási érdeklődés mutatkozott, a védők soraiban a többek között Cuza professzor, Zelea-Codreanu és még számos antiszemita vezér foglalt helyet.

A tárgyalásról, sajnos, részletes tudósítás lapunk zártáig nem érkezett. A telefonvonalak a nagy hideg következtében felemlendtek a szolgálatot, sok helyen elpattan- tak. Így a kormány félhivatalos sajtóirodája, a Rador szokásos jelentését nem tudta velünk közölni.

Egyes részletekről az éjszaka folyamán már érkezett tudósítás. Feltűnést keltett Cuza professzor védőbeszéde, aki kijelentette, hogy **se nem helyesli se nem itéli el a diákzavargásokat, hanem azokat természetes jelenségnek tartja, amelyeknek bekövetkezését jósolta.**

Lorin Popescu az összes diákoknak a vádlottakkal való szolidaritását jelentette be.

Az ügyész súlyos büntetést kért a vádlottakra. Eddig — a nagy miatt beállt telefonzavar következtében — csak az a hír érkezett hozzánk, hogy az egyik diákot hat hónapi fogságra ítélték.

A SZÉP

(Párisi levél.) A Szép az, ami érdek nélkül tetszik.

A papírkereskedésbe, ahol boricékokra alkuszom, bejön egy francia hölgy és képes falinapiárt óhajtott vásárolni. A kisasszony két festményt tesz elébe. Mindkét festmény ovális alakú, talra akasztható, letéphető naptárpokkkal, 1928. tiókratikus napjaival, amik részben az idők méhében, részben itt a letéphető naptárboríték alatt szunnyadnak egyelőre. A hölgy előrelátó s már most lefedezteti magát az Időben. Előrelátó és közlékeny:

— Ajándék újvire — mondja bizalmasan a kisasszonynak.
— Praktikus ötlet — mondja a kisasszony.

Állnak, nézik a képeket. Mind a kettő kézfestés. Az egyik egy kék tavat ábrázol, amit kék sziklák vesznek körül. A kék égen egy sárga félhold lóg s a kék tóban egy sárga ladik ring. A másik egy vörös tavat ábrázol, amit vörös sziklák vesznek körül s a vörös égen egy sárga nap lóg, s a vörös tóban egy sárga ladik ring. Az értelmesebb szemlélő rögtön látja, hogy az egyik az éjszakát ábrázolja, a másik a reggelt. A kéknek 14, a pirosnak 15.50 frank darabja.

— Kézfestés — mondja a kisasszony.

Szó sincs róla, kézfestés. Meg lehet fogni, érzi az ember, hogy kézfestés. Nézem a kepet és látom a kezét, ami festette. Hosszu száraz női ujjakat látok, vörös kézfejet, az ujjak között egy ecsetet, ami gondosan mozog sárga és kék színekkel egy kartonon szikla, tó és ladik vázlatát fölött. Napjában többszázszor. Kézfestés.

A hölgy megfogja mindkettőt s az ajtóhoz megy velük, mert az üzletben már sötétedik. Megnézi az utcai világítást és visszajön. A boltos felgyújtja a villanyt. Ez egy olyan egészen szegény kis papírkereskedés, ahol mindenki csak hatvan centimesért szokott vásárolni: ceruzát, tollat, levélpapírt darabját, matricát. Tízennégy frankos üzlet itt már üzlet. Erdemes felgyújtani a villanyt.

A hölgy az egyik kezébe fogja a kék, a másik kezébe fogja a vörös tavat s kissé eltartja magát, hogy jobban lásson. A kisasszony mögéje áll. A tulajdonos is mögéje áll. En is mögéje állok. — Mind a négyen lehunyják az egyik szemüket, a balt, hogy jobban lássuk a képet. Mind a négyen nagyon komolyak vagyunk.

A Szép az, ami megejtett bennünket.

A Művészet az, ami egy pillanatra kiterjesztette fáradt lelkeink fölé suhogó és örök szárnyait. Az örök tűz, ami kék és vörös fényben, fellobbant itt közöttünk. — Idegenek vagyunk egymásnak mind a négyen, de összekötő egy pillanatra a közös Szép.

Mind a négyünknek érdek nélkül tetszik.

Na, a tulajdonosnak talán egy kissé érdekből is tetszik. Azt hiszem, a szíve mélyén neki a piros jobban tetszik. Az egyötvennel drágább. De ezt nem mutatja, egy szóval sem.

A hölgy nem óvatos vásárló, elárulja, hogy teszik neki az áru. Kimondja:

— Charmant.

Megfogták a képek. Nem tud dönteni. Venni fog, ez most már biztos. Ezt a találatot itt nem hagyja. Julius Meyer-Graefe így állhatott meg az első Greco-k előtt, szintén kézfestés. Csak dönteni tudna.

A kisasszony se tud dönteni. Neki is egyformán tetszik mind a kettő. Ott fog lógni egy falon, a kommod fölött, egy bronz Psyche fölött.

Nekem egyik jobban tetszik, mint a másik. A hölgy felénk fordul, szinte szemérmesen mosolyog:

— Igazán nem tudom — azt mondja.

— A pirosat — mondja a tulajdonos — inkább nappali szobába

ajánlom. A kéket inkább hálószobába ajánlom.

— A tapétától is függ — mondja még.

— Ah! — mondja a hölgy.

Mindenesetre egy kis ünnepély, ami történik négyünk életében: a széperzékünk egy pillanatra kibillent. Az enyém balra billent ki, az övé jobbra. En attól még nem leszek boldogabb, hogy ilyen szakértő vagyok és nekem nem tetszik, ok attól mindenesetre boldogabbak, hogy nekik tetszik valami.

Nekem érdek nélkül nem tetszik.

Nekik érdek nélkül tetszik.

A hölgy a kéket választja, elég szemérmesen. Ugy látszik, bálószobába lesz. A műtárgyat becsomagolják. Jámboran és szeliden elválnak egymástól.

Márai Sándor.

Az új vasuti tarifa érdekességei

Községi állomástól — városi állomásig...

— Bukaresti tud. távirata —

A C. F. R. vezérigazgató-sága közli, hogy 1928. január elsején új vasuti tarifa lép életbe a helyi viszonylatban, tehát ettől az időponttól kezdve elveszti érvényét.

az 1927. március 15-i helyi tarifa.

Azok az utasok, akik jegy nélkül, vagy szabálytalanul utaznak, s akik ezt nem jelentik be a vonatszélyzetnek, mielőtt még ez megkérdőzné őket, — az új tarifában megillető bírságot fizetik — és ezenkívül az osztályok szerint való tarifális úti illetéket.

A III. osztályú oda-vissza jegyek csakis személyvonatokra és csakis 40 kilométeres távolságon belül érvényesek.

községi vasutállomásoktól, városi vasutállomásokig.

Ugy az általános, mint az 50 százalékos kedvezményű tarifa utazási taxái az új tarifában csakis a személy- és gyorsvonatokra vannak megállapítva, ennél fogva a gyors- és expresszvonatokra szóló jegyeket 1928. január 1-én kivonják a forgalomból. Ez időponttól fogva

az expressz vonatokra gyorsvonati jegyet fognak árusítani.

Azoknak az utasoknak, akik személy- és gyors-, vagy expresszvonatot akarnak igénybe venni, a tarifának megfelelő kombinált jegyeket fognak kiadni.

Általános bérletjegyeket 1, 3, 6 és 12 hónapos tartamra fognak kiadni, az új tarifában megállapított áron. **Elveszett bérletjegyek helyett semmi szín alatt sem adnak másikat.**

Karácsonyi és újévi ajándékok

Eredeti francia illatszer-
ek, puderek, arc- és
kézfínomítók, szappanok
speciális kivitelben

HYGEIA
GYÓGYTÁR

los. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1
(Burberys mellett)

165

A közelgő ünnepekre és
egyéb alkalmakra **bor-
szükségletét**
szerezze be (5 litert ház-
hoz szállítok)

Jelinek Géza

minta borpincészetében
Caragiale (Nyárfal)-utca 5. szám

16

Megnyit

Weber új Model Áruháza

Vlahuta (Szt. János-utca 2. szám
a volt cukorka-üzlet helyiségben)

Gyermek- és női kész-
ruhák, felöltők, kabá-
tok óriási választékban.
Végigbélelt kabátok
már 1000 leitől.

Előnyös részletfeltételek
bevezetve.

23

Mozgőszínházak mősora

Apollo-Filmszínház

Ma, csütörtökön 5, 7 és 9 órákor
Vajda László filmregénye

**Frakkos
Vénusz**

A főszerepekben: Carmen Borí,
Evi Eva, Georg Alexander és
Max Hanson

Jön: A Rókaut
Verdita vagy Isenno

Filmpalace

Sas-palota

Ma 5, 7 és 9 órákor

Cafe Electric

Csak felnőtteknek

A főszerepben
IGO SYM.

Új Filmpalace híradó:

Tüntetés Newyorkban — Uszó
verseny — Párisi divat

VÁGÓ GÉZA

minden előadásban konferál
és rajzolja a publikumot

Heyman-Szinkör

Ma 5, 7 és 9 órákor

**A vén
gazember**

Főszerepben
TRAMEL

a leghíresebb francia komikus

Jön Jön

**II. József császár
és a suszterleány**

Harry Liedtke — Xenta Desni

Nyakkendőkben nagy karácsonyi vásár!
Fehérneműek méret
utón készülnek
Roth M. Utódánál

3001—2

Szörme Mikádó
Városi bunda
Börkabát
MENDEL
férfi és fiuruha
áruház
Bul. Reg. Ferd 3.

Mit végzett Negulescu iparkamarai elnök Bukarestben

Tegnap délután 5 órakor ülést tartott a Kereskedelmi és Iparkamara Bratianu (Szaniszló)-utcai székházában.

A népes ülésen Athanasiu Negulescu, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke beszámolt arról a tevékenységről, hogy mit végzett Bukarestben az illetékes faktoroknál a rombolásoknál károsult kereskedők érdekében. Negulescu elnök nagy figyelemmel fogadott beszédében előadta, hogy először felkereste Mrazek kereskedelemügyi minisztert, akit arra kért, hogy támogassa őt a többi minisztériumban. Részletes jelentést tett Duca belügyminiszternek is s kifejtette előtte azokat a morális, anyagi és nemzeti szempontokat, amelyek az ismert események miatt súlyos sérelmet szenvedtek. Kérte Ducától, hogy adjanak adóhaladékot. Ez az akciója sikerrel is járt, mert az adóhaladékot február 15-ig valóban engedélyezték.

Legértékesebb volt utjában az, hogy Vintila Bratianu minisztere-nök félórás kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök elreferáltatta velem az eseményeket. Azonkívül Negulescu elnök ismertette, hogy Nagyvárad, mint határváros, milyen kereskedelmi, illetve gazdasági nehézségekkel küzd. Egyben kérte Bratianut, hogy a kárlistákat beérkezésük után azonnal intézzék el. A miniszterelnök erre ígéretet is tett.

Flegman Armin mondott köszönetet Negulescu Athának fontos tevékenységéért. Egyben Flegmann javaslatára a Kereskedelmi és Iparkamara elhatározta, hogy a kárlisták bukaresti elintézésében közreműködésre kéri fel Biharmegye és Nagyvárad parlamenti képviselőit s a szenátus tagjait is.

Az Apolló
karácsony másodnapján
csak felnőtteknek
éjféli kabarét
rendez.

Finnország szerepe a Népszövetség tanácsában

Beszélgetés Väinö Voionmaa finn miniszterrel

Kanadával együtt Finnország is belekerült a Népszövetség tanácsába. Köztudomású, hogy Esztországgal egyidejűleg Finnország is szinte tökéletesen rendezte a kisebbségi problémát. Ez a körülmény fokozott jelentőséget biztosít az alábbi intervjunak, amelynek szerzője Karl Bögholm, a neves dán újságíró.

Finnországnak a Népszövetség tanácsába való beválasztása után felkerestem Finnország külügyminiszterét, Väinö Voionmaa-t, aki egyúttal a finn delegáció vezetője. Első kérdésem Finnországnak a Népszövetségben való tevékenységére vonatkozott.

— Az a nézetem, — mondotta Väinö Voionmaa külügyminiszter — hogy geopolitikai okok is hozzájárultak Finnországnak a Népszövetség tanácsába való beválasztásához. Finnország egyidejűleg skandináv és balti állam. Mi tehát a Népszövetség tanácsában az összes skandináv és balti államokat képviseljük. — Bármint is vélekedjenek ezeknek az államoknak egymáshoz való kölcsönös viszonyáról, kulturális és gazdasági szempontból egységet képeznek. — Országom földrajzilag, nemzetileg és gazdaságilag közvetítő szerepet játszik a skandináv és a balti államok között. Mindannyiunknak békeérdekei közesek. Azzal a programmal foglaltuk el helyünket a Népszövetség tanácsában, a nemzetközi politika küzdelemében, hogy

harcolni fogunk a béke fenntartása érdekében.

— A Népszövetség konstruktív békemunkájában a legfontosabb — nézetem szerint — a nemzetközi jog kodifikálása, illetőleg egy új és tökéletesebb jog alkotása. Továbbá ki kell építeni a kulturális intézményeket, mindezekelőtt a nemzetközi szellemi együttműködés intézetét.

Igen sürgős az európai kisebbségi probléma igazságos megoldása.

— Helyeslem Ciraoło olasz szenátor indítványát a nemzetközi segélynyújtásról elemi katasztrófák esetén. Ki kell építeni a döntőbírói intézményt is, mivel csakis így lehet megteremtteni a tényleges leszerelés alapjait.

— Miként vélekedik Excel-

lenciád Finnországnak a skandináv és balti államokhoz való viszonyáról?

— Finnország történelmileg skandináv állam, a geopolitikai viszonyok azonban magukkal hozták, hogy érdekeink a balti államokkal és népekkel is közesek. Szoros kötelékek fűzik egymáshoz az eszt és finn népet, a közös múlt, a közös faj és a közös nyelv. Politikai kérdésekben is meg lehet állapítani az érdekközösséget.

Ahol nem lehet elválni, nem kell házbért fizetni és nincs szegény ember

EGY BÉCSI MÉRNÖK GYALOG MENT EL INDIÁBA, A VILÁG LEGUDVARIASABB EMBEREI KÖZÉ

(Bécsi tudósítónktól.) Most érkezett vissza Indiából egy fiatal mérnök, F. C. Müllner, aki a világ legérdekesebb utazását tette meg. Azzal a szándékkal, hogy gyalog menjen Indiába, még 1923. október 10-én elhagyta Bécsét. Hat hónapig vándorolt Törökországon, Szírián, Perzsián és Beludsisztánon keresztül, amíg el is érte az indiai határt. Széltében és hosszában bejárta az egész hatalmas tartományt, számos fényképet gyűjtött össze és megszerkezte a leghíresebb emberek autogramját. Uti élményeiről felolvast szándékozik tartani.

— 1923. karácsony napján — mondotta a világhírűvé vált utazó a bécsi újságíróknak, — érkeztem meg, félig éhenhalva, rongyosan és kimerülten az indiai határra, természetesen pénz, utlevél és vizum nélkül. A hatóságok azonban bámulatosan előzékenyek és jóakarúak voltak irántam.

A hinduk különben is a világ legudvariasabb emberei.

Óriási nehézségembe került megérteni velük, hogy gyalog szándékoznak bejárni az országot, mindenáron luxuson vonaton akartak utaztatni.

— Egyikben a következő csodálatos dolog történt meg velem: A vasuti sínek mellett ballagtam, amikor utólról egy expresszvonat.

A mozdonyvezető megállította a vonatot és udvariasan felajánlotta, hogy ne menjek tovább gyalog, hanem foglaljak helyet a kényelmes vasuti ülésében.

Amikor a vonat megállt, az utasok megrémültek, hogy valami baj történt. Mikor megtudták, miről van szó, minden tiltakozásom ellenére

erőszakkal beültettek egy első osztályú kocsiba,

megvendégeltek és így vittek a

Le kell szögezmem azonban, hogy Esztorszag és Finnország között semmiféle szövetség nem áll fenn.

Mi semlegesek akarunk maradni és ezért semmiféle szövetségi szerződést nem kötünk.

— A lefegyverezésről nálunk csak akkor lehet szó, ha függetlenségünk Oroszországgal szemben biztosítva van és a balti államok, beleértve Finnországot is, Lengyelországgal, Németországgal és Oroszországgal döntőbírói szerződést köthetnek.

Ezeket mondotta Finnország külügyminisztere, aki egyúttal a finn szociáldemokrata-párt egyik vezére.

legközelebbi állomásig. Ez volt az egyetlen utazás, amelyet akaratom ellenére vonattal tettem meg.

— A hinduk élete még ma is egészen kaszt rendszerben folyik.

Egy cipésznek a leánya nem mehet máshoz férjhez, csak egy cipész legényhez,

mert minden foglalkozási ágának megvan a maga szigorúan körülhatárolt kasztja. Ezzel szemben

szegény ember egyáltalában nincs az országban.

Házbért nem kell fizetni sehol és az élelmiszerek rendkívül olcsók. Ha a munkás keres valamit, nem dolgozik addig, amíg egy fillér is van zsebében. Természetesen vannak kulik, akik azonnal elsszák az összes keresetüket. Ezeknek van legrosszabb dolguk, mert állandóan nehéz munkát kell folytatniuk a mindennapi palinkaért.

— Az asszonyok helyzete évszázadok óta változatlan. Nagyon kevés joguk van a nőknek.

Válásról, vagy másodszori férjhezmenésről szó sem lehet

Indiában már 12—13 éves korukban férjhez mennek a leányok. 18 éves korukban már egész öregek és senkinek sem kellene.

— A vallásosság még mindig a legfontosabb problémája ennek a tartománynak. Átlag 10 millió ember az év minden szakában állandóan uton van, vonattal, gyalog, szekereken, csónakokon, sőt a modernebbek most már autón is vándorolnak a zarándokhelyek felé. A legszentebb hely: Hardwa, a Gangesz partján. Valóságos tanasztikus szertartásokat végeznek.

A legforróbb kívánsága minden hindunak az, hogy Benáreszben haljon meg, elégessék és hamvait a Gangesz folyóba vessék.

Müllner elmesélte végül, hogy Gandhinál, a világhírű indiai nép-

CIPŐT karácsonyra **Selejtes Cipőáruházban**
vásároljon. mert a raktáron levő összes cipőket feltűnő
olcsó árban vásárolhatja meg

vezérnél is tett látogatást és annak folyóiratába cikket írt. — Gandhi követői kézzel szőtt fehér ruhában járnak.

Gandhi egyáltalában nem el-lensége az európaiaknak, sőt ki is jelentette, hogy legjobb barátjai az angolok.

Karácsonyi színjáték az Orsolya-zárdában

Sikeres karácsonyi műsoros délutánt rendezett a Kath. Urilányok Mária-kongregációja tegnap délután az Orsolya-zárdában.

Az előadott vallásos szindarab keretében Jachini Magda művészi játékával, Preringer Margit nyugodt fellépésével, Oláh Erzsébet sikerült alakításával Reintz Ilona és Farkas Anna pedig eredeti mintázásaival tűntek ki.

Jók voltak főszerepekben Kugler Eta és Balázs Magda is.

A műsoros délután alkalmával több ruhaneműt és kisebb ajándékokat osztott ki a vezetőség a szegény gyermekek között karácsonyi meglepetésként.

MOZI

AZ APOLLÓ FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök: Vajda László filmregénye, a Frakkos Vénus. A főszerepekben: Carmen Boni, Evi Éva, Ida Wüst, Georg Alexander és Max Hansen.

Pénteken: a Frakkos Vénus. Jön: Róka. Perdita, vagy Istennő.

A FILMPALACE MŰSORA:

Csütörtök: Café Electric. Jön: Az algiri asszonyne-gyed.

Heymann szinkör

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor: A vén gazember, filmen. Főszerepben: Tramel.

Péntek 5, 7 és 9 órákor: A vén gazember. Jön: II. József császár és a suszterleány. Jön: Harry Liedtke és Xenia Desni.

Legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándék egy művészi fénykép

MAJOR műterméből

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 12. szám Apolló-palota

Nagy karácsonyi kedvezmény 93

SPORT

A NAC három, a Törökvs egy versenyzővel képviselteti magát a kolozsvári ping-pong-versenyen

Karácsony két napján országos ping-pong versenyt rendez a K. K. A. S. E., amelyre a nagyváradi egyesületeket is meghívta. Nagyváradot négy játékos képviseli és pedig a Törökvs részéről Adorján Péter, míg a Nac részéről a klub három fiatal játékos: Fogel István, Steiner Endre és Salamon Imre. A Nac három játékos a junior, mint a senior számokban indul. A párosban a Steiner-Salamon-pár indul. Valószínűleg Fogel és Adorján fogják alkotni a másik váradi párost. A csapatversenyben Fogel-Steiner-Salamon trió startol.

A verseny eredményéről az Estilap részletes tudósításokat fog közölni.

Itt említjük meg, hogy a Törökvs házi ping-pong versenyére csak ma estig lehet benevezni, természetes csakis klubtagoknak. Nevezési díj 10 lej.

URUGUAY HATALMAS JÁTEKOSGÁRDÁVAL VONUL FEL AZ AMSTERDAMI OLIMPIASZRA

Párisból jelentik: Az 1924. évi párisi olimpiász futballtornájának győztese: Uruguay, 30 futballistát küld ki a jövő évi amsterdami olimpiászra. A játékosok egy hónappal előbb érkeznek Amster-

damba, hogy hozzászokjanak a sajátos hollandus klímához. — Ugy látszik, Uruguay mindenképpen meg akarja védeni világban-ságát.

○ Január 3-án kezdődik Szlovén-szko nemzetközi korcsolyázó rödliző és jégkorci bajnoksága. A versenyeket a tátrai sportnagyhét keretében bonyolítják le.

○ Ujabb családi öröm a Törökvs-ben. Sonnenwirth Zsigának, a Törökvs régi kiváló játékosának a napokban kis fia született. A kis fiút Lacinak fogják hívni. A keresztelő vasárnap délelőtt lesz és a Törökvs testületileg képviselteti magát.

Női, férfi fehérneműek, kötött kabátok, harisnyák, csipkék, nyakkendők, zsebkendők, pipere cikkek minden előforduló áron elárulhatók

IRIS-Áruház

Sas-palota volt Sas-kávéház bejárat

Heti árjegyzék

Karácsonyra leszállított áruk 30%-al

Ebédlikészlet, színes, porcellán, 6 személyre —	1100.—
Teás-készlet, színes, porcellán, 6 személyre —	350.—
Kávés-készlet, színes, porcellán, 6 személyre —	350.—
Gyümölcsös készlet, színes, porcellán, 6 szem. —	140.—
Tésztás készlet, színes, porcellán, 6 személyre —	140.—
Vizeskészlet, színes, 6 személyes —	110.—
Boroskészlet, színes, tálcaival, 6 személyes —	130.—
Söröskészlet, színes, 6 személyes —	130.—
Likőrös, konyakos készlet, tálcaival, 6 személyes —	100.—
Befőtteskészlet, kristály, 6 személyes —	100.—
Cukorlartó, kristályüvegből —	24.—
Teáscsésze, aljával, színes, porcellán —	26.—
Kávés csésze, aljával, színes, porcellán —	26.—
Feketéscsésze, aljával, színes, porcellán —	18.—

Diszmiáruk — Majolika-árak

Rosenthal-porcellán, márkás teás, kávés, lelete kávés és ebédlikészletek

Áblaküvegeket asztaloseknak, építésznek kivétel arakban

Áblaküvegezt, kirekat-táblát legolcsóbban készitunk

Eladás nagyban és kicsinyben

Frati Komlós Testvérek

gyári raktár, nagykereskedés. Oradea—Nagyvárad üveg porcellán, lámpa és táblauveg gyári raktár, nagykereskedés Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 13. — Telefon 372.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök este fél 9 órákor: Párisi kirakat, operett. A bérlet. Sorozat szám 51.

Péntek este fél 9 órákor: Rang és Mód, színmű. B bérlet. Sorozat szám 51.

Szombat délután fél 4 órákor: Jó gyerekek karácsonyi előadása: Aladár nem számár, gyermek operett dalokkal és táncokkal, mérsékelt helyárrakkal, gyermek-előadás. Sorozat szám 46.

Szombat este: Nincs előadás. Vasárnap délután 4 órákor: Fecsketeszék, operett ujdonság, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 52.

Vasárnap este fél 9 órákor: Mesék az írógépről, operett ujdonság. Bemutató. Sorozat szám 53.

Hétfő d. u 4 órákor: Legkisebbik Horváth lány, operett ujdonság, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 55.

Hétfő este fél 9 órákor: Mesék az írógépről, operett ujdonság másodikor. Sorozat szám 56.

Kedden délután: Csattan a csók. Sorozat szám 52.

Kedden este: Mesék az írógépről. Sorozat szám 58.

— Ma este: Párisi kirakat. Ez a látványos modern ceszejáték operett lesz ma este műsoron, amelyben a főbb szerepeket Bar-na Sári, Kádár Gabi, Kertész Mancsi, Székely Klári, Gróf László, Horváth, Stoll, Tompos, Feihó, Kornai játsszák. A Párisi kirakat A bérletben megy.

— A Rang és Mód reprize. Szigeti Józsefnek ezzel a pompás magyar népszínművével nyitotta meg a múlt szezonban a színház kapuit. A Rang és Mód előadása a múlt szezonban is a közönség tetszésével találkozott. Péntek este a Rang és Mód reprizét tűzte műsorára a színház B bérletben és teljesen új rendezéssel és új szereposztással kerül műsorra ez a nagyszerű darab.

— Aladár, nem számár, gyermek előadás. A gyermekek számára rendkívüli meglepetést készít elő a színház karácsonyra. Karácsony estéjén szombaton délután fél 4-kor az Aladár nem számár című mulatságos és zórakoztató gyermekbohózat kerül előadásra, hogy az apróságok jól szórakozzanak, mielőtt otthon a Jézuska bekopogtat náluk. Minden gyermeknek a színházban kell lenni, szombaton délután fél 4 órákor.

— Fecsketeszék, mérsékelt helyárrakkal. Karácsony első napján délután 4 órákor, mérsékelt helyárrakkal a Fecsketeszék, kitiűnő operett ujdonság lesz műsoron

— Legkisebbik Horváth lány, mérsékelt helyárrakkal. Karácsony második napján délután 4 órákor az idei szezon egyik legbájosabb operettje: a Legkisebbik Horváth lány lesz műsoron, Kondor Ibolyával a címszerepben és az esti szereposztással.

20% karácsonyi árengedmény az összes raktáron levő **NŐI CIPŐ** különlegességeimből
Weisz Jenő Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 8. Egyes párok 35, 36 számban már **400** Leitől

**Szövet és bársony
női ruhák
590 lei-tól**

Hevesi
divatruházában
Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 8. szám

Husórlók, zsirbődönök, háztartási
cikklegelőcsőbb árban **MUN**
vaskereskedőnél 3604=4

Hozott szövetből egy öltöny mun-
kaditja 2600 lei, melyből **520 lei**
börben fizet vissza a **for**
Gentlemen uridivat szabóság
41 Rimanóczy-szálló épület

Igyen készítek annak egy öltönyt,
aki nálam **5 bont** összegyűjt.
for Gentlemen uridivat sza-
bóság Rimanóczy-szálló épület

Olcsó, izléses, mutatós
ajándékot csak
BARNA MIKLÓS
ANGYAL
droguertájában vehet
Bul. Regele Ferdinand 1.

Szép ajándécsomagok már 60
leiért is kaphatók
Valódi angol / arjeeling Orange
Pecco-theak érkeztek
Direkt import
A héten minden vevőnk kap ka-
rácsnyi ajándékul egy csomag
baeder-féle ruhaillatosítót (Sachet)

Schallhausen,
Omega, Dora
világmárkás órák leszállított ár-
ban, legfinomabb svájci női kar-
órák óriási választékban kaphatók

SCHWARTZ
ékszerész, Bul. Reg. Ferd. 3

WIMPASSING
hő- és sárcipő
a legjobb és legolcsóbb

Vas- és rézbutorok nagy válasz-
tékban **MUN** vaskereskedőnél 3604=3

Eddig nem létezett olcsó kará-
csnyi bevásárlási forrás a
Lindenwald - Áruház
Sas-passage, Zöldfa-utcai bejárat
Kötött kabát 330 lei, selyem ha-
risnya 78 lei, zokni 16 lei és min-
den más cikk a legolcsóbb árban

Nagy karácsonyi
alkalmi vásár!!
Olcsó árak
Rosenthál Béla
új üzletében
Str. Avram Iancu 8.
(Kossuth-u.)
Aszódíval szemben.

Selyem sálak ——— 110 lei
Selyem harisnya ——— 75 lei
1 drb finom kivitelű férfi
vagy női ernyő ——— 280 lei
Férfi kalap ——— 150 lei
Finom divat kalap ——— 250 lei

Hósapkák, korcsolya szettetek,
kesztyűk, harisnyák, férfi ingek
olcsó alkalmi elárúsítása. 145

Kun Béla diktaturája — az angol vezérkar főnökének naplójában

(A Nagyvárad Estilap londoni levelezőjétől.) A négy év előtt elhunyt Sir Henry Wilson tábornagynak, az angol vezérkar néhai főnökének most megjelent naplója igen érdekes részleteket tartalmaz arról is, hogy milyen nagy felfordulást okozott az antant körében, illetőleg a nagykövetei tanácsában a magyarországi proletárdiktatura. Foch tábornagy, a francia hadsereg főparancsnoka tervezetet dolgozott ki egy Magyarország ellenes katonai akcióra és ezt a tervezetet 1919 március 27-én a francia hadügyminisztériumban a szövetségesek megtárgyalták. Wilson tábornagy erről a következőket írja:

— Foch megmagyarázta tervét és követelte annak azonnali elfogadását. Lloyd George és Chamberlain egymásután félrevontak és mindegyik megkérdezett, vajon helyeslem-e Foch tervét? Erre azt válaszoltam, hogy igen, — ha a konferencia a katonai intervenció mellett döntene.

— Clemenceau előbb Diaz olasz tábornok véleményét kérte ki és csak azután fordult hozzám. En közöltem vele azt is, hogy a politikusok feladata megállapítani, hogy akarják-e a katonai intervenciót, ha igen, úgy Foch terve megiege, de ebben az esetben egy pillanatig sem szabad késlekedni. Ama körülmény folytán, hogy a bolsevizmus Budapesten megvetette lábát, a front 500 kilométerrel meghosszabbodott és ha egy hét múlva Bécsben is kitör a bolsevizmus, úgy ez a vonal újabb 1000 kilométerrel hosszabbodna. Végül kijelentettem, hogy

ha nem avatkoznak be katonailag, akkor, ha Bécsben és Berlinben is kitör a bolsevizmus, úgy katonai akció már nem lesz elegendő a békéltetések kikényszerítésére.

— Ebéd után Lloyd George-hoz mentem, már ott voltak nála Sir Maurice Hankey alezredes és Sir Eyre Crowe. Egy óra hosszat tanácskoztunk és Lloyd George azt mondotta, hogy az államférfiak egyhangú megállapítása szerint a katonai beavatkozás nem megfelelő válasz a bolsevizmusnak. Másrészt azonban az államférfiak képtelenek voltak megállapítani, hogy mi is voltaképpen a helyes válasz. En azt mondtam és Crowe egyetértett velem, hogy a németek a bolsevizmus köpenyge alatt megtagadhatják a békeszerződés aláírását. En feltettem Lloyd George címlanderét, ami viharos derűtséget keltett, de újabb gondolatot egyikünknek sem adott.

A következő napon ezt írja Wilson marsall:

— Azt hiszem, hogy az összes államférfiak megbolondultak. Egész nap üléseznek és fecsegnék, mivel azonban titkár nincsen jelen, feljegyzések nem készülnek és Hankey teljesen meghülyült.

Amikor Lloyd George Budapestre küldötte Smuts tábornokot, hogy tárgyaljon Kun Bélával, Wilson ezt írta naplójába:

— Furcsa dolog. Egy walesi ember elküld egy hollandust egy magyarhoz, hogy ez ne harcoljon a román ellen.

Mikor Smuts visszatért, Wilson ezeket írta naplójába: — Smuts kudarcra jött

vissza és ez immár Páris negyedik kudarca. A végleges béke szempontjából igen végzetes... Smuts látogatása kétségkívül gyalázatos kudarc volt. Hosszas előterjesztést tett, amelyben benne volt a katonai beavatkozás gondolata, valamint a monarchiából alakult összes utódállamoknak adandó mandátum.

— Lloyd George ebédjén javaslatot tettem föl, hogy olyan férfit kellene kiküldeni, mint például az angol alsóház elnökét, aki azután az összes nemzeteket, az osztrákokat, magyarokat, cseheket, délszlávokat és lengyeleket egybehiwná és ezen a konferencián minden külső erőszak nélkül, pártatlanságának hatása alatt elnökölné. Nagy meglepetésemre Lloyd George ehhez nem egyezett bele, hanem a fegyveres akciót pártolta.

Öngyilkos lett egy fiatal váradai cseléd lány Fivére nemrég ment önként a halálba

Ma reggel, a dermesztő hidegben, amikor egy-két ember járt az utcán, sebes vágatással robogtak a mentők a Berthelot (v. Sal Ferenc)- utcára, ahonnan telefonon értesítették őket, hogy egy 18 esztendőes leány meg akart válni az élettől. Szegény Gál Róza élete tavaszán, megunva mindent, mérget ivott. Ott feküdt az egyszerű lakás tiszta kis cselédszobájában tájékos ajakkal, megüvegesedett szemmel a szerencsétlen fiatal cseléd lány. Tegnap este még jókedvűen szolgálta fel a vacsorát, pedig már akkor bizonyosan elhatározta magában, hogy véget szakít szenvedéseinek. 10 óra után Gál Róza megvetette ágyát, imára kulcsolta a kezét és lefeküdt. Ugy látszik azonban, ez az éjszakája is ép olyan izgalmas, nyugtalan volt, mint a többi. A zsirosszódát nagymosáshoz néhány nappal ezelőtt vásárolták, de a kis cseléd lány már tudta, sejtette, hogy ez lesz az ő végzete. Egy nagy üvegből feloldotta a maró folyadékot és bátor elhatározással a hajnali órákban

megitta a halálos mérget.

Reggel hiába várták a szobában a tiszta, rendes, takaros kis cseléd lányt, nem jelentkezett. Háziasszonya rosszat sejtve, nyitott be hozzá, kis kamrájába és Gál Róza akkor már a halállal viaskodott. A

mentők elvitték a Biharmegyei közpórházba, ahol a jószágos ápolónők vették körül, megjelentek az orvosok is, de Gál Róza nem tért egy pillanatra sem magához. Állapota egyaránt válságos és aligha éri meg az estét.

Szegény Gál Róza most ott viaskodik a fehér kórházi ágyon, rettenetes fájdalommal, amelyekről azonban már nem sokat tudhat. Különben úgy látszik, családjában nem az első eset az öngyilkosság, hiszen alig pár héttel ezelőtt a szegény cseléd lány bátyja vetett önkézzével véget életének: Gál Ferenc bihari leány felakasztotta magát.

A déli órákban újból érdeklődtünk szegény Gál Róza állapotával, de a kórház igazgatóságának közlése szerint alig ha van remény megmentésére.

**Útra vettünk egy
tömeg olcsó árut**

3747

Moskovits
Maradék-Áruház

Rimanóczy-u. (Royal mellett)
**Egy egész női ruhára
való már 80 Leittől**

DARABONT és SZIKSZAY
uriszabók

ajánlják legjobb márkájú angol szöveiteket
Rendeléseket napi áron alul teljesítünk.

A VÉGZETES KASTÉLY

— A Nagyváradi Estilap regénye —

(55)

IRTA: MABEL WAGNALLS

Hosszu alaguton át tette a maga útját, végre azonban elérte a kijáratot, ahol megláthatta újból a napfényt. A király viselkedése elárulta, hogy most már nincs semmi kivetni valója az elbeszélésén.

Pompadour asszony megkönnyebbülése azonban egy kissé tulságosan látható volt.

— Meg vagyok győződve róla, hogy felséged nem fogja többé megakadályozni, hogy szerencsétlen foglyomnak segítségére siessék. Parancsoló kézmozdulattal bocsátotta el Destinét és Madame du Hausset-t.

A király azonban itt egyszerre egy megjegyzést tett, amely mint-ha hatalmas sziklát gördített volna az útjába.

— Természetesen! Madame de Varel küldje azonnal hozzám!

Destine, aki éppen ki akart lépni az ajtón, neve említésekor, hirtelen megfordult, Madame de Pompadour pedig (mint mindig, ha közeledő sakkhúzással nem volt tisztában), gyorsan és ideges izgalommal beszélni kezdett:

— Nem, még nem meséltem el a kisasszonynak, hogy milyen helyzetben van, tulságosan megijesztene s akkor is el kellene kísérnem, mert idegen itt s nem ismeri az utat. Ha felséged volna kegyes megbocsátani, amíg...

A királynak ez a nem várt látogatása, a találkozás, amelyben nagyvilági helyzete s vele együtt kockán lógott mindaz, amit értékesnek tartott az életében, ez a nagy szellemi erőfeszítés annyira kimerítette az idegeit, hogy vakon és meggondolás nélkül ragadta meg az alkalmat, hogy véget vessen e kínos jelenetnek.

— Küldje hát az udvarhölgyet! — De ő sem... Madame de Pompadour zavartan elhallgatott s a mondatot a király fejezte be helyette...

— Ő sem tudja az utat? Tehát igaz volt a gyanum?

Megint harag felhője borult a király homlokára s anélkül, hogy feleletre várt volna, hevesen felkiáltott:

— Ugy van hát, ahogy gondoltam. A titkos szobát, amelyet jog szerint és tényleg is csak én ismerem, egyszerűen megnyitották de Vrie grófnak.

Lajost annyira felbőszítette ez az új sérelem, amely királyi személynét érte, hogy vadul rohant fel s alá a szobában s metsző guanyal folytatta:

— Küldje csak, Madame! Minek titkolódzunk tovább. Mutassa meg Madame du Hausset-nek és az egész világnak.

Sajátkezüleg nyújtotta oda az udvarhölgynek az égs gyertyatartót, aztán nagyszerű emlékezéssel, tévedés nélkül odament ama bizonyos faburkolathoz s felnyitotta:

— Ezen a folyosón kell végigmennie, — parancsolta — míg egy ugyanilyen faburkolathoz nem ér. Azt ugyanígy kell kinyitni. Aztán egy kis lépcsőn megy le, amely egyenesen a titkos szobába vezet, a Bellevue nagyszerű rejtékéhez vezet, amely arra lett volna való, hogy a király találjon ott menedéket, ha egyszer valami veszedel-

mes politikai helyzet rákényszerítene. — Így gunyolta saját magát s kifakadását, elkeseredett mosollyal kísérte.

Madame de Pompadour hirtelen egy gyertyát adott át Destinének is és intett neki és Madame du Hausset-nek, hogy azonnal menjenek.

Az utóbbi különben elég jól tudta, hogy a rábizott feladatnak mi a célja és rendeltetése, mert az ajtónál hallgatódzott s így jóformán mindent hallott abból a jelenetből, amely a boudoirban történt. Destine azonban egyáltalában nem tudta megérteni, hogy miért vezetik éjnek idején a kastély faburkolatu folyosóján át. Mivel azonban mindig türelmesen beletörődött, ha a sors valami utat jelölt ki számára, itt is elindult ezen az uton, amelyre ráparancsolták, bármily különösnek találta is.

Mikor Destine és kísérője elhagyták a szobát, Pompadour asszony kimerülten állt meg a falnak támaszkodva, a karja úgy maradt kinyújtva, ahogy éppen becsukta mögöttük a faburkolatot. A király belévetette magát az egyik székbe és önkénytelenül is helyére állította azt a miniatűr-arképet, melyet az imént felborított. Meglátszott rajta, hogy a haragja még nem párolgott el s teljes erejével indul a márkíné ellen, aki nagyon jól tudta ezt. S ezzel együtt egyszeribe előtte állt a szép Madame de Coislin képe, aki ugyanezen a helyen, ő helyette kerül a trón magasságába!

Mintha egy pillanatra sötétség borította volna el a szemét. A kétségbeesése azonban rákényszerítette, hogy összeszedje az eszt s valamiképpen megkísérelje, hogy valami épkezláb gondolat jusson az eszébe. Egy pillantást vetett a jövőbe — Lajos ezt sohasem bocsájta majd meg neki. Maga fosztotta meg magát attól, amit életében a leg többre tartott: a hatalomtól, a társadalmi helyzetétől, a sírétől, a gazdagságától, a barátaitól, az egészségétől és a szépségétől. Szinte látta már, hogy Madame de Coislin az ő helyén miként fogadja Európa összes diplomatainak hódolatát. Elérkezett a vég, dicsőségének napjai feltartóztatlanul elmúltak. Lajos király ezt sohasem bocsájta meg, sohasem felejtí el.

Friss dunai halak

érkeztek

Andru Virgil-hez

Bratianu (Szaniszló)-utca 1. szám

152

Mi uiság?

Jön

Az algiri asszonynegyed

a legerősebb karácsonyi műsor

Ünnep

a Zsidó Leányárvaházban

Változatos műsorú Chanuka-ünnepélyt rendezett tegnap délután Váradvelencén az izr. nőegylet Leányárvaháza.

Az árva leánykák vallásos dalok eléneklésével és értékes költemények szavalatával nyújtottak a közönségnek igaz élvezetet.

Az előadáson a gyermekek nyugodt, biztos fellépése s a mély vallásosságtól átitatott mesterkéletlen hang volt az, mi leginkább megragadott minden jelenlevőt.

A jól sikerült ünnepély után az árvaház elnöknője intézett néhány szót a szép számmal egybegyűlt közönséghez, megköszönve a múlt évi áldozatkészségüket. Kérte az elnököt mindazokat, akiknek módjában áll, hogy erről a nagyszerű emberbaráti intézetről ne feledkezzenek meg a jövőben sem.

II. Józsefcsászár és a suszterleány

Harry Liedtke, Xenia Desni

* Frakkos Vénus: kedves és mulattató.

Perdita vagy istennő

* A városi tisztviselők karácsonya. A polgármesteri hivatal közlése szerint a városi tisztviselők karácsonya péntek délelőtt kezdődik és tart egészen kedd reggelig bezárólag.

Rókaut

Dec. 22

Apolló:

Frakkos Vénus

* Tiszteletdíjat szavazott meg a város a villamosmű helyettes igazgatójának. Az állandó választmány tegnapi ülésén Erdélyi Széver dr. tanácsos javaslatára 15 ezer lej tiszteletdíjat szavazott meg Szeneas Antal mérnöknek, aki november 15-ike óta dolgozik a villamosmű telepén és sikerült elérnie, hogy az áramszolgáltatás napról-napra javul.

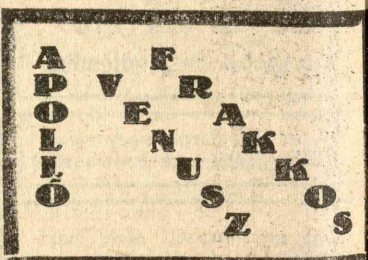
* Carmen Boni: a Frakkos Vénus.

Jön

Az algiri asszonynegyed

a legerősebb karácsonyi műsor

* Az Ágnes Leánykör műsoros délutánja. Karácsony másodnapján d. u. 5 órakor változatos műsorú előadást rendez az Ágnes Leánykör az Orsolya-zárda dísztermében. A leánykör növendékei már több alkalommal léptek fel kisebb színdarabok keretében és mindannyiszor élvezetes szórakozást nyújtottak az érdeklődőknek. A karácsonyi előadás ismét újabb alkalommal ígérkezik arra, hogy a résztvevő közönség kelemes délután emlékével gazdagodjék.

* Karácsony vasárnapján éjfél kábaré az Apollóban!

* Találtak egy takarót. A rendőrprefektúra közlése szerint Oláh Mihály egy takarót talált, mely átvehető a III. kerületi kapitányságon.

Jön

Az algiri asszonynegyed

a legerősebb karácsonyi műsor

Kalapok- és uri divatban a legolcsóbban vásárolhat Lengyelnél

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Egy szegény magyar fiatallembert milliomossá tett a tokaji bor Londonban

A Westminster Gazette egyik legutóbb ideérkezett száma, hosszú cikkben számol be egy szegény magyar fiatallemberről, akit milliomossá tett a tokaji bor Londonban.

A szegény fiatallembert Jusztsz Györgynek hívják és két évvel ezelőtt érkezett ki Londonba, alig pár fonttal a zsebében s alig valami angol nyelvtudással. Egyetlen embert sem ismert a magyar fiatallembert Londonban írja a Westminster Gazette, akit két év múlva már mint milliomost mutat be olvasóinak. Jusztsz, a lap munkatársa abból az alkalomból kereste fel, hogy mondja el élete történetét, — hogy a lapokban napvilágot látott egy rövid tudósítás, amely szerint

IV. Károly, a legutolsó Habsburg király 1917-es tokaji bortermése az angol borpiacon nyer elhelyezést.

„Bizonyára kevés ember iszlét igazi tokajit, írja az angol újságíró, mert a világszerte híres bort nagyon hamisítják. Tokaj hegyét páratlanul megáldotta a természet mert szőlője olyan bort ad, amelynek nemcsak az ize kellemes, — aromája finom, de hozzáértők szerint — erősít is. Ez a termék, folytatja a tudósítás, olyan drága, hogy az állam az egyedeárusító. (Ez éppen nem így van. A szerk.) Egy keskeny hányada a tokaji hegynek a volt királyi család tulajdonában van és sokáig a királyi asztalt látta el kizárólag. Mikor a királyt megfosztották a trónjától, pincéjében maradt 1170 nagy üveg tokaji muskotály és 10.000 üveg tokaji asszu. Ez mind az 1917-es szüretelésből való volt. A borok a borsos árak miatt egész mostanáig a királyi pincében heverték. Most azután a fiatal magyarnak Jusztsz Györgynek sikerült engedélyt szereznie a távollevő királyi családától, hogy azt az 1917-es tokaji bortermést Britániába hozassa és piacra vesse.”

Miután a tokaji bor nagy londoni újságíró híve a fentebb közöltet leírja, átadja a szót a derék magyar fiatallembertnek, hogy mondja el, hogyan csinálta meg a milliomos karrierjét.

Jusztsz György így válaszolt: — Az üzletem ma már léggé híres cég — mondta, — de két évvel ezelőtt öt fonttal a zsebemben érkeztem meg Londonba. Nem egyszer közel voltam az éhenhaláshoz az első hónapokban. De én nekem meg volt az a fix ideám,

hogy magyar termékeket fogok hozni Britániába. Tudtam, ha az eszmém megvalósul, nyerni fogok. Két kis szobát béreltem Barnesben és elkezdtem kérni rendeléseket magyar termékekre. Az első időben szorgalmam reménytelennek mutatkozott, 1925-ben kaptam aztán

az első nagy rendelést szegedi paprikára egy nagy londoni koncerttől.

De sajnos, a paprikát nem tudtam abban az árban leszállítani, — ahogyan lekötöttem. Az üzletet stornírozták és hozzá egy görömba levelet is intéztek hozzám. Ez az esemény egyidőre nagyon lelassította vállalkozási kedvemet.

— Már csak apró köcsönökből tengettem magam, egy pennyért automatákból kosztoltam. Végül a legnagyobb elkeseredésem idején érintkezést találtam Londonba érkező magyar kereskedőkkel. Egy

napon sikerült az első szerencsés üzletem. Hetvenöt fontot kerestem. Kifizettem az adósságaimat és maradt még 25 fontom. Ebből új körlevelet nyomattam, vásárolta meg írógépet és 2 schilling 6 penny heti fizetéssel fogadtam egy könyvelőt. Az üzletek kezdtek szaporodni. Főleg a bor üzleteim sikerültek, hogy megláthattam a főkönyvemből.

A nyereség 1926. március 3-án 25 font volt, 1927. decemberében pedig 15000 font tiszta hasznót mutatott a mérleg.

Európaszeríté változatlanul tart a hideg

Párisban esik az eső — Az első pesti áldozat egy munkás

Nagyváradon ma még hidegebbre fordult az időjárás, mint a tegnapi napon, amikor a termométer 22 fokot is mutatott. A reggeli órákban az uttesteken sorba lehet találni megfagyott verebeket, de énekes madarakat is, amelyek a pusztai erdőkből igyekeztek be a városba élelemért és ugye lehet, egy kis meleget keresni. Az értékes madarak megóvása érdekében jó volna,

ha a közönség az asztali morzsákat kihintené az utcákra, ezzel is sok madarat lehetne megmenteni az elpusztulástól.

A hideg különben egész Európában tovább tart és sehol sem enyhült. Oroszország kivételével a kontinensen Magyarországon mérték a legnagyobb hideget. Csengeren, amely a magyar Szatmár-megyében van, 23 fokot mértek, Budapesten 19 fok volt a hideg.

Olaszországban szibériai hideg van.

A fagy csökkenése egyelőre nem várható, további hősülédestől tartanak.

A Duna Regensburgtól Mohácsig zajlik. Több helyen a jég már meg is állott.

Pozsonyból jelentik, hogy a város közelében 50 autó a magas hóban elrökedt.

Ótátrafüreden 75 centiméteres hó van.

Párisban hajnal óta esik az eső.

A tükörsik utcákon a forgalom megbénult

A hidegnek az első halálos áldozata Budapesten van. — Cs. el István munkást a periferián félig megfagyva találták. Kórházba szállításakor meghalt.

Hogyan kellene megmenteni a színházat?

Micsoda antarktikus hideg! Br! Farkascordák bőklásznak a fehér erdőn és talán félelmetesebb a toportyánféregnél is a nyomor, ami a szegények fűtetlen, szörnyű viskóiból üvölt az irtalmas égre. És mintha a hatodik kontinens jéghegyei feküdnének az emberszi veken!...

Jaj, segítség, ne hagyjuk Gyehennai kinban pusztulni a külvárosi szegényt, vigyük el a falat kenyeret, a pár szál tüzelőt, jó emberek. Legyünk jók és testvérek és hajoljunk az elszegényedő korszakában kegyelmes szeretettel egymás szomorú szívére...

És a magunk vigasztalására, a magyar szó edes dicséretére engedjük felolvasni a jeget lelkünk-ről. A magyar közönséghez szólunk és kérdezzük, vajon szabad-e a mindennél fanyarabb közönségnek átadni magát, amikor arról van szó, hogy az évszázados, megszentelt tradíciója magyar színház létét kell, kell, mert kell megmenteni?

Rettenetes szó, de nem átaljuk kimondani: a színház elpusztul menthetetlenül, ha a közönség segítése késik. Egy színház csak a publikum érdeklődése tarthat életben. A hatósági államizsnák kámförinjekciója csak arra jó, hogy azonnal meg ne álljon a haldokló szívverése. A mi kötelességünk, hogy megmentjük a magyar szó számára a színházat, s hogy megmentjük, önértetünk és tisztességünk alkut nem tűrő parancsa. Mert ugyebár elviselhetetlen gondolat volna a nagyváradi magyarság számára, elveszíteni a színházat, amely 130 éve él a váradi népek szereteténél csigén-jében.

Elveszthetjük-e ezt az oltárt?

Nem. Nem szabad elvesztenünk, szegénységünkben is találunk kell módot, hogy áldozatosan támogassuk, látogassuk a szegény, végső küzdelmeit vívó színházat.

De a színházgátónak is vannak kötelességei a közönségével szemben, a színházgátónak is áldozatot kell hoznia, ha azt akarja, hogy még egyszer fellélegezhessen és erőre kaphasson Nagyvárad veszendő színházát. Az igazgató nem csekély kereskedelmi érzékkel rendelkezik, ami igen helyes és hasznos dolog. Vegyen tehát ceruzát a kezébe és számoljon. Kalkulálja ki, módjában van-e a helyarákat, főképp a földszint helyárait leszállítani? Az A, B, C bérlet nem volt szerencsés gondolat, de már ezen nem lehet segíteni ebben a szezonban.

Tehát olcsó helyarákat!

Mert ezt kell elképzelni: Egy kereskedő, tisztviselő, aki családjával meenni szeretne a színházba, a bérletrendszer miatt csak vasárnap juthatna páholyhoz. Vasárnapjára pedig esetleg másképp rendezi be, míg hétköznap volna ideje és kedve. Igen, de a mai körülmények közt, amíg egy páholy ára 280—300 lei, egy 4 tagú család a földszinti jegyért aránytalanul többet kénytelen fizetni. Azonkívül nem esik számításra kívül a ruhatár. Nézzük csak, erről beszélni kell: 1 kabát 5 lei, kálap 3 lei, hócipő vagy ernyő 3 lei. Tessék kiszámítani, mibe kerül egy színházi est ennek a négy tagú, derék színházgátó családnak? Tehát a garderob árak újabb szabályozására is szükség volna, mert amibe a ruhatár kerül egy estén, egy családnak, abból ott-hon kikerül a napi élelem.

Azután a műsorban jobb és rosszabb rendszerre van szükség és tessék a szereposztásnál is művésztörekedni, nehogy egyes rendező urak protekciójának áldozzák fel a közönség hangulatát.

Még ezt mind meg kellene találni próbálni, hiszen ha Eftimiu ur naiv és káros rendszere fájdalmas jóslatunk szerint megbukott, mégis csak jobb napok virradhatnak a színházkultúrára.

* A nagyváradi jogászok köszönete. Kaptuk a következő sorokat: A nagyváradi jogakadémián működő diákok (Central Studentese) ezután fejezi ki legmélyebb háláját mindazokkal szemben, — akik az általános diákkongresszus alkalmával mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben becses támogatásukat voltak szívesek nyújtani. Juliu Petrusca elnök. Alexandru Bredau főtítká.

* Az állandó választmány moratóriumot adott a kávésoknak áramtározásuk megfizetésére. A váradi kávésok, a súlyos viszonyokra való tekintettel, a villanydíj leszállítását kérték. Az állandó választmány Sze. n. e. s. mérnök igazgató javaslatára elhatározta a kávésok régi tartozására 1928. február 28-ig megadja a moratóriumot — azzal a megszorítással, hogy az időközben való fogyasztást természetesen fizetni kell. Az állandó választmány az előadói javaslatát minden változtatás nélkül elfogadta.

**Hócipőt
sárcipőt
legjobb
javít a
Kalenda János
cég. Holdár temp-
lom mellett.** 109

HIREK

* Minden városi tisztviselőt előléptettek egy fizetési fokozattal. Kellémes karácsonyi ajándékkal lepte meg a város tisztviselőit, akik már három év óta hiába vártak arra, hogy sorsukban kedvező változás történjék. Az Estilap minapi számában már röviden jelentettük, hogy valamennyi tisztviselő fizetését revízió alá veszik. Tegnap aztán össze isült az előléptető bizottság, amelynek tagjai Erdélyi Szevér dr, Vostinár János dr és Kőszeghy József főmérnök. A bizottság az összes tisztviselőket — kivétel nélkül — egy fokozattal magasabb fizetési osztályba sorozta.

* Az izr. szentegylet jóléti intézményei javára legutóbb befolyt adományok: Aggokháza részére Benedek Miksa és neje dr Moskovits József elhalálozása alkalmával 300 lei, Goldberger Ignác és neje Moskovits József elhalálozása alkalmával 100 lei, Mokrányiné Kohn Regina (Newyork) 800, Klein Adolf 200, Stern Adolf villanykörték, Rothbart A. Ede 10 kgr. Johanna és 3 tucat pipere szappan. Kórház részére: Guy Iléana felgyógyulása alkalmából 500 lei, Krémer Izidorné Tamásda 180 lei, Klein Adolf 200 lei, dr Grosz Menyhért egy betegelő kócsi, Rothbart A. Ede 10 kgr. Johanna szappan, mely nemes adományokért ezúton is hálás köszönetét fejezi ki az izr. Szentegylet elnöke.

* Kiszabadult a hollandi fogházból két frankhamisitó. Hágából jelentik: Marsovszky György és Mankovits Béla, a frankhamisitási per elítélteit, akik most kegyelmet kaptak Vilma hollandi királynőtől, tegnap reggel kiszabadultak a fogházból és a napokban el is utaznak Sheveningenből.

* Sudermann regény a Rókaút.

x A William Clissold sikerével vetekszik H. G. Wells új regénye „Egyelőre“ 450 oldalon, fizve Lei 158. — Az örök béke aranykorát varázsolja elénk H. G. Wells új regénye. Kapható a Hegedüs Hirlapiroda könyvosztályában.

* Rasputin, Méregkeverő. Az orosz nép babonái, az orosz urak züllöttsége. Ossendowszky új könyvében a Sötét kelet árnyékában. The Stadow of the Gloomy East. Ara egész vászon kötésben lei 232. Vidékre utánvételt Hegedüs Hirlapiroda könyvosztálya.

x Külvárosi nyomortanya, Színházi kulisszák színes világa, Betörők titkos tanyája és a színes nagyvilági élet rajza, Pünkösdi Andor szenzációs regénye. Barcay Bella a szeretőm. Ara fizve 116 Lei a Hegedüs Hirlapiroda könyvosztályában.

* Karácsonyi ajándéknak is a lezserbb a szép muzika. Vásároljon kottát a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

KÉPKERETEZÉST, nagy áru készlet redukálás miatt, gyári áron alul készítik. Banyik, Vlahuta (Szent János) utca 6.) nyílt üzlet. 3887

1000 ridikült selejtezzünk ki, melyeket félárban adunk el. Bőráruipari Rt. Ierakata, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 742

HA van Pénze, Ha nincs Pénze, Ha lessz Pénze, mindenkép vásárolhat előnyös heti vagy havi részletfizetésre női kabátokat, szőrmézve is, férfi öltönyöket meret szerint, férfi és női szöveteket minden minőségben, vásznakat, sifonokat, batistákat, damast, zeffir, pouplin, selyem, flanel, barchend, bársony, opál batistok, glottok, paplanok és minden divat árut. Látogassa meg üzletemet és győződjön meg előnyös és előzékeny kiszolgálásomról, a ki ezen hirdetésre hivatkozik 2% engedménybe részesül. Rottenberg Márton, Jorga Miklós (Zöldfa) u 15. szám. 3793

„26 karácsony“ jelígre levél van a Hegedüs Hirlapirodában. 742

KESELYÜ. Ezideig vártam, mikor és hol kapom meg az ígért levelet. Sz. 739

HÁZASSÁG

FÉRJHEZ mennék intelligens uriemberhez, némi hozományom van. Fényképes leveleket fogadok csak el. Hozományvadászok kerüljenek. Levelet „Boldog ünnep“ jelígre a kiadóba kérek. 745

LAKÁS

RÉGI nagyváradi lakó, aki 30 év alatt kétszer változtatta lakását és a Cudalbu-törvény folytán, 15 év után kénytelen átadni családi fészket házigazdájának, keres 3-4 szobás egészséges, modern lakást a központban májusra, esetleg előbbre. Címe a kiadóhivatalban.

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet a „Metropol“ szálloda portásánál. 3950

KÖZPONTBAN 6 szobás utcai lakás, egy udvari 2 szobás lakással, azonnal kiadó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 741

ADÁS-VÉTEL

36-os női finom zsevró téli bélesű rendelt fűzős cipő eladó. — Petru Rares (Péter) utca 14-b. 733

MEIDINGER kályha eladó. Lukács & Co. cégnél a színház mögött. 30

ANTIK íróasztalt keres Popper Ernő, Egyesült Bank. 744

13 darab 25 literes tejeskanna, azonnal eladó. Miron Pompiliu (Alapi) utca 13. 743

ALKALMAZÁS

MAGYAR, német, angol és román nyelvismeretekkel bíró férfi, kereskedelmileg képzett irodai erő, levelezést, könyvelést vagy más megfelelő állást keres. Szíves megkereséseket kérek: „Bizalmi állás“ jelígre.

PÉNZKÖLCSÖN

PÉNZKÖLCSÖNT nyújt kézi kezeltre egyezer leitől kezdődőleg Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 3709

Új könyvek a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárában

Bourget: Parkettáncos 3778
Farrere: Száz arany millió 3781
Huchthinson: Az asszony aki pénzt keres 3783
London Jack: Mélység 3785
Prevost: Barátom barátnője 3779
Persian: Aisha 3784
Neumann: Sátán 3782
Sinclair: 100% 3786
Tolstoj: Kozákok 3780
Zweig S.: Első élmény 3787

Bőröndöket, akta- és iskolatáskákat gyári árban árusítunk

Bőröndgyár

Oradea, Cuza Voda (Szacsavay)-u. 18. szám
Minden szakmába vágó javításokat olcsón eszközöl

Gyönyörű hálók és egyéb butorok

minden elfogadható árban a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett is kiárúsítatnak

ENGELSTEIN

losif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 10.

Szenzációs az 1927 1928. évi Nádor Karácsonyi Zenealbum

42 kiváló ének, zongora, hegedűre írt, tánc, dal, magyar nótá, operett, opera van az Albumban. Kizáróan a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztálya szállítja Nagyváradon

Gramofon-lemezekben és gramofon gépekben

óriási árlétszállítás

A legszebb és legolcsóbb karácsonyi meglepetés

Tekintse meg olcsó aralkat

Gramofon tánclemezeken már 50 Leitől

The Uklulele lady
Fleurs d'Amour
Valentine
The certaine Party
Ich hab mein Herz in Heidelberg verlodien
Von Heidelberg bis Barcelona

Gramofonlemezeken 140 Leitől

Katica bogár
Lesz maga juszit is az enyém
Szeret-e még? (Senorita)
Holnap
Disz tér száz
Velencei éj
Sweet Marie
Haleluja

Grozavescu, Titta Rufio, Chaliapine, Tauber, Battistini Selma Kurz, Galli-Curci lemezei á lei 320, 420.

A legjobb angol gramofongépek már 3000 Leitől

His Master Voice
Columbia
Gripa
Edison Bell stb. stb.

a Hegedüs Hirlapiroda gramofon-osztályában Oradea

Hócipőket legjobban javít az Elastica

x A Hegedüs Hirlapiroda vizumosztálya közli, hogy Clujon a követségek legkevesebb pénteken vizumoznak. Az utleveleket vizumozás végett csütörtök estig fogadjuk el. A vizum kiadás 24-26-ig bezárólag szünetel.

ÚJ! VARRÓGÉPEK

A világ legjobb varrógépei nálam kaphatók legolcsóbban 10 évi jótállás mellett, kényelmes részletek is. Himzés, endlízés stb-i díjtalanul lesznek vevőim kitanitva

ELENA cépraktár és nagy javító-műhely

H. Eisenberger Piata M. Viteazul 5. 3758 (Nagypiac-tér)

Olcsó tűzifa

minden mennyiségben a

CALORIA-cégnél

Száraz, egészséges hasáb és dongor; cser, bükk, gyertyán és tölgyfa a velencei telepen 60 lei per 100 kgr.

Nagypiaci telepen a közraktár mögött 65 lei per 100 kgr.

Ugyanott feltűréselt fa 75 lei per 100 kgr. 118

Telefon 632, 299 és 1014

Sonnenfeld Adolf-nyomda t. b.